

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ лісового і садово-паркового господарства
“10” червня 2025 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛУКІВНИЦТВО І ГАЗОНИ**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: завідувачка кафедри, професор, д-р біол. наук Колесніченко О.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Луківництво і газони»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	206– Садово-паркове господарство	
Освітня програма	Садово-паркове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	1	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	5	5
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	104 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3	3

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Луківництво і газони» є підготовка фахівців садово-паркового господарства, які володіють теоретичними знаннями й практичними навичками щодо створення, утримання й реновації класичних та альтернативних газонних покриттів в урбосередовищі.

Завдання вивчення дисципліни полягають у формуванні фахівців, здатних оволодіти та використовувати у своїй подальшій діяльності систему наукових, економічних, організаційно-технічних заходів, які направлені на створення, формування і збереження класичних та альтернативних газонних покриттів різного функціонального призначення в умовах аридизації клімату для поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища; ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства; ФК 10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства; ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони

міста; ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства; ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: нормативні документи, законодавчу базу щодо питань створення, формування та експлуатації газонних культурфітоценозів на територіях садово-паркових об'єктів; теоретичні основи інтродукції газонних трав; класифікацію та агробіологічну характеристику газонних трав і бур'янів; технології створення й утримання культурних багаторічних газонів.

вміти: користуватися навчальною, методичною та науковою літературою з лукивництва та газонів; практично застосовувати набуті теоретичні знання, а саме: підготувати ґрунт та насіння до посіву; підібрати відповідні газонні трави та вегетативно їх розмножити; створити газони різного функціонального призначення; боротися з бур'янами, шкідниками та збудниками хвороб газонних трав; відновити газонне покриття.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	ти жні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Вступ. Класифікація газонів. Екологія та біологія основних видів рослин.													
Тема 1. Вступ. Історія виникнення та поширення газонів. Газони в ландшафті.	1-2	15	2	4	-	-	9	15	2	-	-	-	13
Тема 2. Класифікація газонів.	3-4	15	2	4	-	-	9	15	-	2	-	-	13
Тема 3. Експлуатаційно-механічні властивості дернини.	5-6	15	2	4	-	-	9	15	-	-	-	-	15
Тема 4. Класифікація газонних трав.	7-8	15	2	4			9	15	2	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	60		8	16			36	60	4	4			52
Модуль 2. Технології створення та реновації газонних покриттів													
Тема 5. Біологія та екологія основних видів газонних трав.	9-10	14	2	2	-	-	10	15	2	-	-	-	13
Тема 6. Біологія та екологія бур'янів газонів.	11-12	16	2	4	-	-	1	15	-	2	-	-	13
Тема 7. Шкідники і збудники хвороб газонних трав.	13-14	16	2	4	-	-	10	15	-	2	-	-	13
Тема 8. Інноваційні технології створення газонів.	15	14	1	4	-	-	9	15	-	2	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	60		7	14			39	60	2	6	-	-	52
Курсовий проект	30												
Усього годин	120		15	30			75	120	6	10			105

1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Історія виникнення та поширення газонів. Газони в ландшафті.	2
2	Класифікація газонів.	2
3	Експлуатаційно-механічні властивості дернини.	2
4	Класифікація газонних трав.	2
5	Біологія та екологія основних видів газонних трав.	2
6	Біологія та екологія бур'янів газонів.	2
7	Шкідники і збудники хвороб газонних трав.	2
8	Інноваційні технології створення газонів.	1

2. Теми практичних занять

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація газонів.	4
2	Визначення схожості насіння газонних трав.	4
3	Еколого-біоморфологічна класифікація газонних трав	4
4	Класифікація газонних трав за типом кущення.	4
5	Біологія і екологія газонних трав.	2
6	Біологія і екологія бур'янів газонних угруповань	4
7	Шкідники і збудники хвороб газонних трав.	4
8	Інноваційні технології створення газонів.	4
	Разом	30

3. Теми самостійної роботи

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз видового складу квіткових рослин, придатних для створення мавританських газонів.	40
2	Аналіз видового складу декоративних злаків, придатних для формування садів Нової хвилі.	35
	Разом	75

4. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, розрахункових робіт, курсового проєкту;
- пірінгове оцінювання;
- модульні тести;
- екзамен.

5. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

6. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

6.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Газонні покриття: типологія, оцінка.		
Практична робота 1. Класифікація газонів.	ПРН4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства; ПРН5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста; ПРН7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства; ПРН15. Організувати результативні та безпечні умови праці.	15
Практична робота 2. Визначення схожості насіння газонних трав.		15
Практична робота 3. Еколого-біоморфологічна класифікація газонних трав		15
Практична робота 4. Класифікація газонних трав за типом кущення.		15
Самостійна робота №1		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Технології створення та реновації газонних покриттів		
Практична робота 5. Біологія і екологія газонних трав.	ПРН4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства; ПРН5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності.	15
Практична робота 6. Біологія і екологія бур'янів газонних угруповань		15
Практична робота 7. Шкідники і збудники хвороб газонних трав.		15
Практична робота 8. Інноваційні технології створення газонів.		15
Самостійна робота №2. Аналіз видового складу декоративних злаків, придатних для формування садів Нової хвилі.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

Курсовий проект/робота (за наявності)		100
---------------------------------------	--	-----

6.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (лікарняний, міжнародне стажування).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

7. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=6803>;
- методичні матеріали щодо написання курсового проекту <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=482124>;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти <https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=6803>;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=6803>.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Атаманюк Ю. А., Костюченко Л. Л., Остапенко Я. В. Реконструкция городских зеленых насаждений. Київ : Будівельник, 1987. 240 с.
3. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів : навчальний посібник для ВНЗ. Київ. 2001. 299 с.
4. Bowler D. E., Buyung-Ali L., Knight T. M., Pullin A. S. Urban greening to cool towns and cities: A systematic review of the empirical evidence. *Landscape and Urban Planning*, 2010. № 97, 147–155. URL: <http://dx.doi.org/10.1016/j.landurbplan.2010.05.006>.
5. Georgi N., Tzesouri A. Monitoring Thermal Comfort in Outdoor Urban Spaces for Bioclimatic Conditions Environment. 1st WSEAS International Conference on landscape architecture, Algarve, Portugal, 2008, 98–103. URL: <http://www.wseas.us/elibrary/conferences/2008/algarve/LA/13-588-398.pdf>.
6. Herrington L. P., Vittum J. S. Human Thermal Comfort in Urban Outdoor Spaces. Proceedings of the conference on metropolitan physical environment, Upper Darby, PA, USA, 1997. 130-138. URL: http://www.nrs.fs.fed.us/pubs/gtr/gtr_ne25/gtr_ne25_130.pdf.
7. Jylha K., Fronzek S., Tuomenvirta H., Carter, T.R. Changes in frost, snow and Baltic sea ice by the end of the twentyfirst century based on climate model projections for Europe. *Climatic Change*, 2008. № 86, 441–462. URL: <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10584-007-9310-z>.
8. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 6 вересня 2005 року

№ 2807-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, N 49, ст.517). (Із змінами, внесеними згідно із Законами N 509-VI (509-17) від 16.09.2008, ВВР, 2008, N 48, ст.358 N 1704-VI (170417) від 05.11.2009, ВВР, 2010, N 5, ст.41 N 3038-VI (3038-17) від 17.02.2011, ВВР, 2011, N 34, ст.343). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>.

9. Klimas, E., Lideika, M. Sustainable development: greening and urban agriculture in Lithuania. *Journal of property planning and environmental law*, 10, 3, 240-254. URL: <https://doi.org/10.1108/JPEL-03-2017-0010>.

10. Комплексна міська цільова програма екологічного благополуччя міста Києва на 2022-2025 роки. URL: <https://ecodep.kyivcity.gov.ua/files/2021/5/24/Prog.pdf>.

11. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: підручник. Львів, Світ, 2005. 456 с.

12. Лаптев О. О. Газони : підручник. Київ. 1970. 132 с.